

[Over:] Het verdriet van de fluit

door Jerry Dewnarain

Volgens de website <https://www.saya-yasmine-amores.com> is Saya Yasmine Amores (voorheen Asha Radjkoemar) half Indonesisch, de andere helft is een mengsel van verschillende bevolkingsgroepen uit de Himalayas. Ze beweert ook blank en Indiaans bloed in zich te hebben. De vele mix van culturen maakt haar creatief en kunstzinnig. Uit haar debuut gedichtenbundel *De rinkelband is gebroken* (1990) valt veel over haar jeugd te halen: een ongewenst kind? 'Zij werd de weide ingestuurd omdat zij niet welkom was in huis. Toen zij twee jaar oud was, schoot haar moeder op haar met een geweer. De kogel ricocheerde naast haar voeten, maar haar moeder gaf het niet op. Eén kogel was voor altijd op haar naam gereserveerd; vooropgesteld dat zij zou ontdekken dat ze uit overspel geboren werd en op zoek zou gaan naar haar biologische vader. En ook wanneer zij andere familiegeheimen zou ontdekken en ze kenbaar zou maken. Er zou geen huwelijksfeest voor haar zijn, en zij zou de ballast voor de hele familie dragen. Zo werd er voor haar besloten, op haar geboorte dag.'

Reza Madar (zie artikel elders op deze pagina) heeft goed aangevoeld, dat er iets treurigs heeft plaatsgevonden in het verleden van de 'protagonist'. De dichter snakte er naar om het ouderlijk huis te verlaten waar zij zich verstoten en verworpen voelde, en ging op zoek naar haar identiteit. Op haar zeventiende vluchtte zij naar een internaat, vanwaaruit zij naar de kunstacademie ging om te studeren. In 1985 publiceerde zij op negentienjarige leeftijd, haar eerste Sarnāmi gedicht *Wakt ke musāfir/Tijdsreiziger* in het tijdschrift *Bhāsā*. In 1990 debuteerde zij met de bundel onder de titel *Ghunghrutut gail / De rinkelband is gebroken*. Daarna volgden er andere publicaties onder het pseudoniem *Cāndani* (nu Saya Yasmine Amores). *Vanwaar je dacht te vertrekken sta je geplant* (1993, derde druk 2019). *Zal ik terugkeren als je bruid* (1999, tweede druk 2019). *Ghar ghar ke khel/ Het spel van huisje huisje* (2002, Herziene druk 2019). Zij schreef ook twee romans: *Oude onbekenden* (2001) en *Huis van as* (2002).

De gedichten uit *Bānsuri ke gam / Het verdriet van de fluit* raken het hart. Sommige doorboren je met een giftige pijl door de bittere armoede er in of door het leven van een alleenstaande moeder.

Kind

het kind ligt op de vloer
op een stuk kleed
ze kijkt naar het rode
vliegerpapier aan het plafond
geen ballon
geen speelgoed
geen pap
geen geld
naar de stad geweest
werk gevonden
geen oppas voor het kind
moeder zegt
laat je burens oppassen
burens zeggen
laat je moeder oppassen
al pratend en naar mijn huis
kijkend gaan ze langs

een schaamte om mijn levens
omstandigheden
kruipt tot diep in mijn botten

deze armoede heeft mij verslagen
God – hoe moet het verder?

Baccā

baccā jamin par sutal hai
ek ttukarā kaprāa par
lāl frigi ke kāgaj
tāke hai plafon men
ballon nā hai
khelaunā nā hai

pāp nā hai
paisā nā hai
sahar gaili
kām milal
baccā ke oppas nā hai
māi bole
parosiyan ke pās laṛka choṛ dewe ke
parosiyan bole
māi ke pās laṛkā choṛ dewe ke
bāt karat-karat hamār
ghar tākat-tākat
calal jā hai sabhan

saram āpan hālat par
hamār dehiṅ ke
nas-nas meṅ basal hai

i garibi mār deis hamme

Malik – āge ka hoi?

[p. 58-59]

Saya Yasmine Amores, Bānsuri ke gam/Het verdriet van de fluit.
Tweetalige poëzie Sarnāmi-Nederlands. Haarlem: In de Knipscheer, 2020.
ISBN 978-94-93214-02-6

Bron: *De Ware Tijd Literair*, zaterdag 12 december 2020